

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok --- 4 koruny — hal.
 Na pol roka --- 2 „ — „
 Na štvrt' roka... 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
 Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáknedávajú.

Pred novými bojmi.

Napísal: Karol Huszár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany.

Na politickom dejišti začaly sa prípravy ku budúcim voľbám. Každá politická strana hľadá svojich ľudí a organizuje sa po okresoch. Kresťanská ľudová strana minulého týždňa zorganizovala sa v stolici stolnobelohradskej a včul pojde najprv do stolice tekovskej a za tým do stolice Železnej (Vaš). **Kamkoľvek sa pohneme všade len to čujeme, že ľudu už docela zhnu-silo sa garazdovanie mungov.** Celý systém pracovnej strany sosul by sa v jednom okamžení, keby ľud tak rozhodne hlasoval pri voľbách, ako sa včul vyslovuje.

Vyslancovia pracovnej strany v ich pora-dách, ktoré prezývajú krajinským snemom, najnovšie zas sfabrikovali a už aj prijali nový zákon o obrane vrchnosti. Ako keby veru v tejto krajine dakto utláčal a gniavil notárov, hlav-ných slúžnych, fõišpánov, ministrov a nie ubohý ľud. Tieto o práva zbíjajúce, všetky slo-body šliapajúce zákony, jedine tým cieľom fab-rikujú mungovci, aby iným stranám docela zne-možnili kotešovanie pri voľbách. To sa im ale nepošťastí, bo stránky opozície vzdor všetkých násilenství otvoria ľudu oči a presvedčia ho, nakoľko **nemravná, ľudu nepriateľská a pre krajinu zkazonosná je politika Tiszovej strany.**

Pracovnej strany vyslancov najbližšia ro-bota je **soštátnenie úradníkov verejnej admi-nistrácie.** Mungovci s tým to chcú docieľiť, aby úradníci verejnej administrácie od vlády ešte viacej záviseli ako doposiaľ. Kresťanská ľudová strana síce tiež žiadala: reformu, opravenie ve-

rejnej administrácie, bo v stoličných domoch miestami veru bolo dosť neriadov. Nejedon zo stoličných pánov svoj úrad zastával len z passie a nie aby pravdu vysluhoval občanom. Kresťanská ľudová strana chce mať takú verejnú administráciu, ktorej úradníci nemajú podpo-rovať akékoľvek záhubné snáhy vlády a jej strany, lež v prvom rade záujmy ľudu. Prí-tomne začal sa ľud trochu zaujímať o voľby stoličných výborov. Tisza ale tu znovu stavá sa proti ľudu a nechce dopustiť, aby uplatnili sa zvlášte malí ľudia. Štefan Tisza nechce dovoliť, aby ľud vyvolil si hlavného slúžneho, notára, vicišpána. On potrebuje takých úradníkov, ktorí závisia od jeho milosti a ktorých hneď môže pozbaviť chleba, **keď ľud nevženú do tábora pracovnej strany.**

Spojené stránky opozície preto chystajú sa do ostrých bojov proti soštátneniu verejnej administrácie. Jestli mungovci ešte pred letnými prázdninami pustia sa do pojednávania pred-lohy o soštátnení verejnej administrácie, *spo-jené stránky opozície cez týždne trvajúcou debattou odpovedať budú na tento attentát.*

Veľký ruch spôsobí, pracovnej strany aj tá novšia predloha, ktorou *barónom špiritusu*, totiž kartelom pálenky, veľké výhody majú byť za-bezpečené. Nevieme si predstaviť, aký osoh do-nášajú krajine títo fabrikanti špiritusu, že ale špi-ritus hrozná škody zapríčiňuje ľudu, to dosta-točne vie každý. Dovoľenie ku fabrikovaniu špiritusu udeľuje vláda. Komu teda vláda udeľi dovoľenie ku fabrikovaniu špiritusu, ten má z toho veľký osoh, komu ale odobere také dovo-lenie, tomu skrze to zapríčiní veľkú škodu.

Nový zákon toto úplne závislým činí od milosti vlády. Koncessie ku páleniu špiritusu riadne dostanú tí fabrikanti, ktorí podporujú kandidátov vlády. K dokázaniu tohoto dostatočné je spomenúť, že návrh tohoto nového zákona, priemyselných špiritusových fabrik kontingent ustáľuje v 450.000 hektolitroch. Tohoto, pre celú krajinu ustáleného kontingentu *väčšiu polovicu, totižto 238.821 hektolitrov, dostanú tri rodiny špiritusových fabrikantov* asice 64.915 hektolitrov, rodina novopečeného baróna Neumann, 85.035 hektolitrov Leipziger firma, ktorej ako vôbec známo, hlavným majiteľom a správcom prítomne je Heinrich Fellner, nekďajší hlavný správca a aj doteraz člen spravujúceho výboru Obchodnej Banky; 88.871 hektolitrov ale dostane špiritusová fabrika v Rábě, ktorú vedú Leđererovci. Okrem týchto kontingentu na 41.868 hektolitrov dostane špiritusová fabrika temešvárska, ktorá v úzkom spojení stojí s Magyar Bankou. Dľa tohoto teda, kontingent na blízko 300.000 hektolitrov nachodí sa v rukách troch-štyroch rodín a zainteresovaných, kým kontingent na 150.000 hektolitrov v rukách je 25 podnikov. **Všetci títo dohromady takýmto spôsobom ako nacionálny dar dostanú len maličkosť asi 26 millionov.**

Z tohoto vidno, že táto zákonná obrana a na svete nikde nejestvujúca výhoda, u nás je len z najväčšej čiastky niekoľko rodinám, z druhej menšej čiastky, malému kruhu zainteresovaných, poskytnutý dar nacionálny.

Nuž kassa mungovskej strany koľko dostane od tohoto kartellu?

Kresťanská ľudová strana tak v krajinskom sneme ako aj v ľudových shromaždeniach po krajine, neohrozene bude bojovať proti šliapaniu práv a utláčaniu slobody ľudu, proti každého druhu panamám, proti soštatneniu verejnej administrácie a proti naplňovaniu vriec špiritusových barónov.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XXI. dvadsaťjedon rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

Veľké ľudové shromaždenie opozičných stránok v Zlatomoravciach (Aranyosmarót).

Kraj. vysl. Ján Bartos medzi svojimi voličmi.

Ako v prvom článku našom udávame, spojené stránky opozície už najbližšie navštívia voličov Tekovskej stolice.

Ján Bartoš krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany okresu zlatomoravského v nedeľu 5. júla popoludní o 4. hodine na hlavnom placi mesta Zlatémoravce (Aranyosmarót) účtuje pred svojimi voličmi.

K tomuto účtovaniu odprevadia ho krajinskí vyslancovia: gróf Aladár Zichy, predseda kresťanskej ľudovej strany, gróf Albert Apponyi, pápežský praelát Ján Molnár, Zigmund Eitner, Georg Szmrecsányi, Koloman Brestyenzsky, Štefan Haller, Karol Huszár a početní vonkajší členovia opozičných stránok.

Ján Bartos s čistým svedomím môže účtovať pred svojimi voličmi. On v krajinskom sneme nenaľakal sa ozbrojených Tiszových strážcov, nebál sa hulákajúcej väčšiny pracovnej strany, lež rozhodne a mužsky bránil záujmy krajiny a práva pod nesnesiteľnými farchami stonajúcich občanov a už prvou jeho rečou, v kruhoch statočne smýšľajúceho obyvateľstva, vzbudil pozornosť po celej krajine.

Ján Bartos v povedomí svojich poslanecských povinností, nielen pred voľbou a pri voľbe ukázal sa voličom, ako to robia vyslanci pracovnej strany, lež odkedy zastupuje okres zlatomoravský, opätne navštívil takmer všetky i najmenšie obce volebného okresu svojho. Zná on osobne svojich voličov; má vedomosť o ich biedach a útrapách a ako pravý priateľ ľudu, otcovskou pečlivosťou sleduje každého druhu i najnepatrnejšie záležitosti svojich voličov.

V nedeľu 5. júla teda k účtovaniu svojho hrajinského vyslanca nech do posledného chlapa dostavia sa všetci voličia okresu zlatomoravského. Pi tomto účtovaní na svoje uši počuje každý, ako stojíme v krajine a čo nás očakáva v budúcnosti.

Z príležitosti tohoto účtovania ale voličom zlatomoravského okresu a krajov susedných

zavdá sa možnosť, aby verejne, pred celým svetom ohrožovali sa proti terajšej hrúzovláde a nemravnému, zkazonosnému systému pracovnej strany.

Hor' sa preto samostatní, kresťanského presvedčenia voličia okresu zlatomoravského, levického, kremnického a okresu Nagysalló, ohrožujte sa proti šliapaniu zákonov krajinských, proti utláčaniu práv a slobod občianskych a proti nezákonnitostiam, páchaným pod zásterou krajinského zákonodarstva. Hrmavým, jednohlasne vynesným uzavretím odhlasujte nedôveru, hlboké opovrzenie pracovnej strane. Obrovské ľudové shromaždenie zakľučte s heslom: Nech žije spojená opozícia! Nech žije kresťanská ľudová strana!

Jeho Em. kardinál kniežaprimas Katolíckej Ľudovej Jednote.

Dr. Jána Csernoch, sk. vn. t. radcu, arcibiskupa ostrihonského, kniežaprimasa Uhorska, z príležitosti jeho ozdobenia hodnosťou Kardinála, holdujúcim prípisom pozdravila aj Katolícka Ľudová Jednota akožto najmohútnejšia a najväčšia kultúrna katolícka ustanovizeň Uhorska, Jeho Eminencia kardinál kniežaprimas na toto pozdravenie odpovedal výrazom najvrehlejších vďakov. Prípis, ktorý Jeho Eminencia kardinál kniežaprimas poslal Štefanovi Rakovszkymu, skutočnému vnútornému tajnému radcovi, krajinskému vyslancovi akožto predsedovi Katolíckej Ľudovej Jednoty, zneje nasledovne:

Vysokodostojný pán Sk. Vn. T. Radca, Predseda Katolíckej Ľudovej Jednoty!

Pozdravenie Katolíckej Ľudovej Jednoty z príležitosti môjho vymenovania za Kardinála, prijímam zvláštnou radosťou, *bo od Katolíckej Ľudovej Jednoty*, porozumenie mojich, na zveladenie katolíckej Cirkvi cieľiacich snáh a týchže, s veľkým táborom katolíkov súzvučné uplatnenie, s dôverou očakávať môžem.

Odiaty rúchom barvy mučedelníkov, tým viacej povedomý som mojich povinností ku Cirkve a ako nasledovník početných, veľkého mena kardinálov primasov Uhorska úplne cítim, čím som podľný milovanej vlasti svojej.

S výrazom úprimnej úcty

Ján Csernoch v. r.,
kardinál, knieža-primas.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Tisza a slovenčina.

Mnoho sa u nás hovorilo, že Slováci od Štefana Tiszu dostanú isté rečové ústupky, s čím vraj koniec bude tým krivdám, ktoré Slováci trpeli skrze to, že ich materčina znevážená a utlačená bola.

Tisza sám sa vyslovil, že národnostnú otázku riešiť bude ku prospechu nemaďarom. V novinách som aj čítal jeden Tiszov článok, v ktorom opisuje potrebu toho, aby inojazyční školáci katekizmus, čítanie a písanie učili sa vo svojej materčine. Aj o tom mám povedomie, že minister výučby vydal voľakési neurčité nariadenie, dľa ktorého v hornouhorských ľudových školách aj slovenčina dostane chatrné miestečko.

Tiszové sľuby a prípis ministra výučby — bárs ma nemalou radosťou naplnily — predsa obavy vzbudily vo mne: či to ozaj žatva bude z toho žitka, ktoré tí dvaja páni na papieri rozsipli?

Už v tejto otázke som neveriacim Tomášom. Pochybujem, že by Tisza a Jankovich splnili bárs aj tie najskromnejšie túžby Slovákov. Veď máme národnostný zákon a vláda ani len nemyslí na to, aby ho previedla, ba Tisza tak sa vyslovil o tomto zákone, že je zlý, zostaralý a že sa nehodi do rámca našej doby. Nám Slovákom ale ten zákon veľmi by bol dobrý a maďarstvo neutratiť by nič, keby ho vláda previedla.

Nuž ale dajme tomu, že ten zákon o národnostach je opravde planý, prečo nevydajú nový, dobrý a včulajšiemu behu sveta primeraný? My zákon žiadame a nie sľuby a ministerské prípisy, ktoré v živote neplatia nič, bo veď minister výučby takmer na lubovôľu škol dozorcov a učiteľov ponecháva výučbu slovenčiny. Zo zkušnosti môžem povedať, že máloktorý učiteľ vovede slovenčinu do svojej školy, bo veď od neho žiadajú maďarizáciu a to v takej miere, aby jeho žiaci už aj v nižších triedach vedeli svoje myšlienky v maďarčine vysloviť.

Nie sľuby robte a prípisy vydávajte páni ministri, lež prísne nariadenia, že áno, v hornouhorských ľudových školách slovenčina bude na budúce povinným predmetom a vydajte aj

Ruský cár a cárevič.

učebný plán, aby učitelia vedeli, čo majú v slovenčine vyučovať.

Ako vidno, od sľubov Tiszových a Jankovichových my Slováci nemáme čo očakávať a hľa, kde nič tu nič, predsa sú ľudia, ktorí Tiszu až do siedmeho neba vychvalujú, že je takým priateľom Slovákom, ba čo viac, najdú sa pánkovia medzi národníkmi, ktorí sebe prívlastňujú tú slávu, že Slováci dostali to, čo im patrí.

No, len pomaly s tými chválami! Slovo je len slovo, sľub je len sľub. Skutky žiadame! Čierne na bielom, aby nikto nemohol odtajiť, že Slováci dostali, čo im patrí. Ja na sľuby nedám nič. Tisza jednoducho vynáša nové zákony, dosiaľ ale nemal času vydať zákon o povinnej výučbe materčiny. Zatiaľ taký zákon nemáme, nedostali sme nič. To, čo ponechané je len na vôľu istých pánov, v živote nič nestojí. Či nesľubovali nám liberáli pred voľbami

všeobecné volebné právo, nuž a dali nám ho? Blázon kto sľubom verí.

Naša slovenčina od dávneho času pýta voľný prístup do škôl, do kostolov, do úradov a kde inde, nuž a pustia ju tá? Miesto toho sľubujú a vydávajú prípisy.

Ja neverím sľubom a nezávidím slávu tým, ktorí vypisujú o sebe, že oni vybojovali právo pre slovenčinu.

Mesiace uplynuli od sľubov Tiszových a prípisu Jankovichovho, zmenu ale nikde nebudáme! Už sa mali porobiť poriadky na budúci školský rok, čo a ako bude s tou slovenčinou a posiaľ nič sa nestalo. Miesto toho čo zkusujeme? Tam zabránil slúžny ľudové shromaždenie, lebo ho svolali Slováci. Inde zakázal slúžny slovenské divadlo, bo vraj oheň by sa strhnul v tej miestnosti, kde mali vydržiavať predstavenie. Tam zas habú slovenské noviny, aj nášho Kresťana, bo vraj búria...

Čo je to? Sloboda? Právo materčiny? Sú to Tiszové splnené sľuby? Je to Jankovichová výučba slovenčiny?

Tisza reční o práve slovenčiny a vraví, že s tým maďarstvo žiadnu ujmu neutrpí, keď sa Slováci vo svojej reči vzdelávajú budú a hľa, slúžny vlastizradu spatruje v tom, keď slovenská mládež divadlo hrá.

Veriť sľubom, či nie? Obdržali Slováci rečové práva, či nie? Či sú to zásluhy?

Tam sme, kde sme prv boli. Naša slovenčina ešte vždy okúňa sa pred vrátami škôl, úradov, súdov a žiada voľný vchod.

Dostane ho?

Sľuby už dostala, lenže tie platia iba pred voľbami. Po voľbách zasmejú sa nám do očí, že sme im verili.

Skutky chceme pane Tisza. Od mnohých sľubov sme už čemer dostali. *Slovák.*

Albánia.

Albániu za dlhý čas menovali európejskou strážnou bránou tureckej ríše. Sami Turci vedeli, že na Albáncov vždy môžu rátať, keď na brehu Bosporusu rozvinú Mohamedovú zástavu. Za dlhé časy aj kresťanské kmeny: Malissori Mirditi, verní synovia boli ozmanskej ríše a na prvé pozvanie zbraň chytili na obranu krajiny.

Ešte ani nie tak dávno, roku 1878. pø berlínskej konferencii, práve kresťanskí Malissori boli tí, ktorí zbraň chytli proti Montenegro, keď Nikita poistiť chcel rozhodnutie veľmocí. Berlínska konferencia totiž Montenegro prisúdila tú čiastku Albánie, ktorá už dnes skutočne k nemu patrí. Malissori ale aj na ďalej chceli ostať pod tureckou vládou a pri Gusinje zbili vojsko Nikitové, tak že potom ani reči nebolo o okupácii Albánie.

Odtedy ale mnoho sa zmenilo. Medzi Albánskymi kresťanskými kmenami a tureckou vládou tak sa vyostřily protivy, že Malissori pred troma rokmi povstali proti Turecku.

Ináč je to s mohamedánskymi kmenmi. Tieto až do konca verné boli kalifovi. Keď vypukla albánska vojna, v prvých dňoch mobilizácie, práve na brehoch Bosporusu presvedčili sme sa o vernosti Albánov. Oni boli prví, ktorí rozvinuli Mohamedovú zástavu a pri zvukoch hudby pochodili ulice Stambulu a tak verbovali dobrovoľníkov medzi svojimi súkmenovcami. Pri dobíjaní Skutari a na kumanovskom bojišti albánski dobrovoľníci veľmi udatne bojovali proti srbskej presile. Kresťanskí Malissori oproti tomu odskočili od Turkov a tomu mali Černohorci čo ďakovať, že pri Tuši, Plave a Gusinje ľahkým spôsobom zvíťazili.

Vysoká porta už v prvých dňoch londýnskej reunie na tom pracovala, aby akú-takú spojenosť utvorila medzi neodvislou Albániou a tureckou ríšou, až inak nie, aspoň cestou jedného mohamedánskeho panovníka. Starý Kiamil paša na londýnskej konferencii upotrebil všetku svoju diplomatickú schopnosť, lež nebol vstave vyslancov veľmocí presvedčiť o tom, že taká krajina, kde sú mohamedáni vo väčšine, neuspokojí sa s kresťanským panovníkom. Keď veľmoci vypovedaly rozhodné slovo, turecká vláda nepostavila sa proti tomu. Toto smierčivé držanie sa Turkov bolo len zdánlivé. V Carihrade každý vedel, že kalifovi verné albánske kmene nepodrobia sa vôli Európy. Samá turecká vláda nemiešala sa do vecí, tým viac ale pracovalo turecké komité. Arif Hikmet a Bekir bej zo stránky mladoturkov vyslaní boli do Albánie, aby schystali povstanie. To bola mienka, že v mohamedánskych kmenoch roznieť treba lásku ku viere, čo je rovné s oddanosťou ku

kalifovi. Nezdar Bekir beja pri Valone trochu ochladol snáhy mladoturkov, lež ako náhradu zo strednej Albánie dobré chýry poslal Arif Hikmet. Ubohého od tých čias tiež zavraždili.

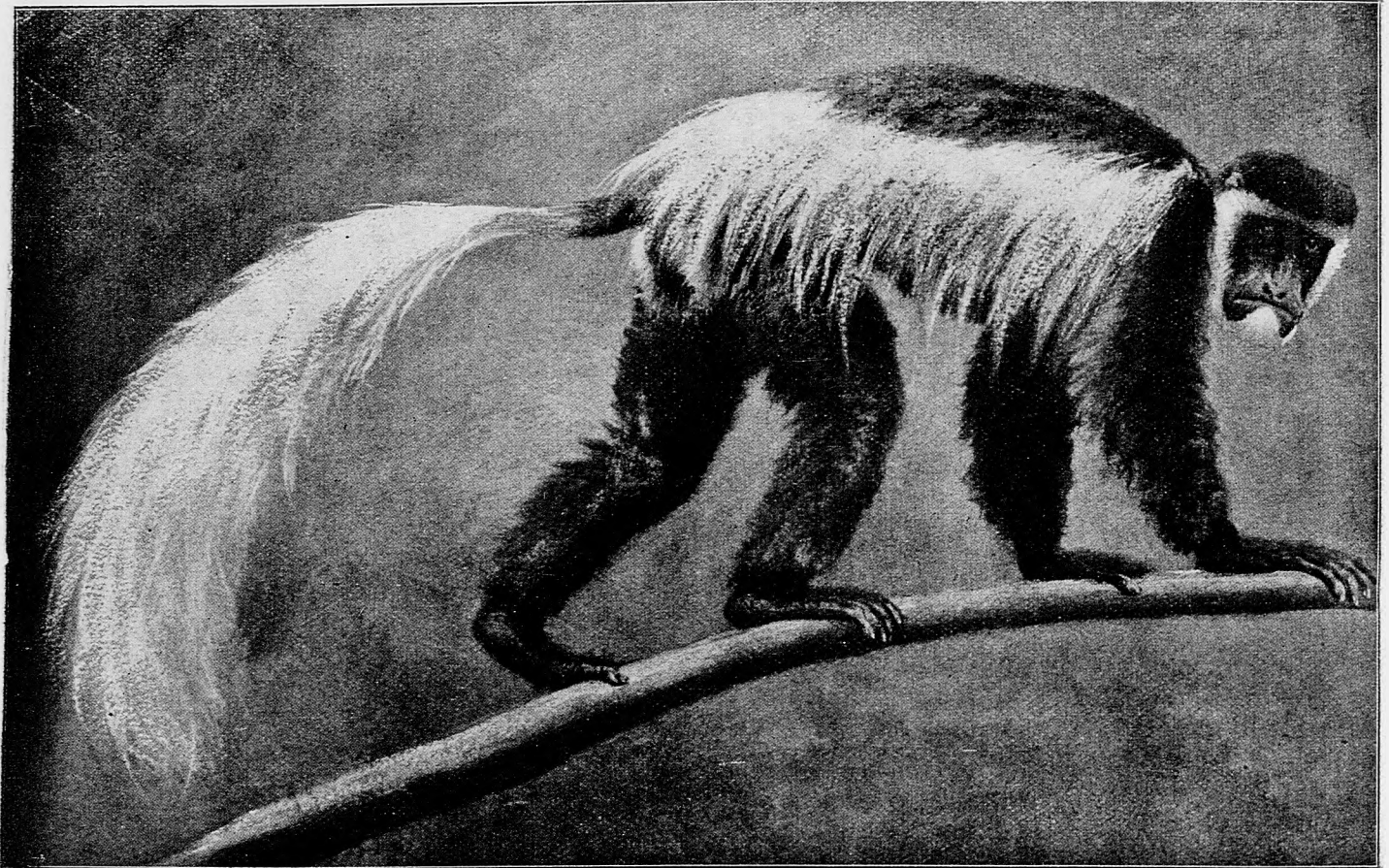
V Carihrade vopred vedeli, že v Albánii vznikne veľký prevrat. Mladoturci dobre boli upovedomení o tamojších udalostiach, bo veď ich ruka riadila to hnutie. Turecká vláda ale pretvarovala sa, že nevie nič o tom, k čomu sa v Albánii chystajú, ba tak ďaleko šla vo svojej nevinnosti, že pokárala generála Izzeda, že jeho meno upotrebuje ku revolúcii. Vyslanci veľmocí včul dosť často chodia ku vysokej porte a sultána doista upomínajú na následky, jestli by sa dokázalo, že turecká vláda skutočne nepomáha albánske povstanie. Lenže Turci sú lstiví diplomati. Nikto nebude vedieť dokázať, že Turecko v potyku je s albánskymi povstalcami. Mladoturci sú veľkí majstri v tajných agitáciách. Včul, keď revolucionárske čaty, mohamedánskych kmenov tam stoja pred Durazzom, celé Turecko s napnutou zvedavosťou hľadí na Albániu. Mladoturci sú tej mienky, že knieža Wied

Krmenie mladých vtákov.

dobrovoľne odíde z Albánie, keď ho presvedčia, že mohamedánsky fanatizmus nemožno udušiť s bajonetmi a kanónmi. Nemá to aj žiadneho významu, aby Albánii nanútili takého panovníka, ktorý nikdy nebude v stave k sebe nakloniť mohamedánske obyvateľstvo. Európa za istý čas udrží v Albánii Wieda, lež len zatiaľ, kým ho v strednom Albánsku strážia kanóny. V tom okamihu ale, keď Európa vyťiahne z Albánie, obnovia sa vzbúry. A to sa dotedy bude opako-

sošátne administrácie bezodkladne, teda ešte pred letnými prázdninami boli pojednávajúce. Urobili to v tej nádeji, že sa s tým veľmi zavďačia Tiszovi a zvlášte že otázne predlohy len medzi sebou, bez opozície, odbavia a odhlasujú za niekoľko hodín. Tu ale stalo sa, k čomu neboli prichystaní. Spojené stránky opozície 19. júna vydržovali spoločné zasadnutie a uzavrely jednohlasne: že v úplnom počte prídu ku všetkým pojednávaniam reformy

Hodvábna opica.

vať, kým európske veľmoci neprídu na to, že v Albánii len mohamedánsky panovník bude vedieť utvoriť poriadok.

Zronená pracovná strana.

Po predstretí troch predloh o sošátne verejnej administrácie Tisza v listoch vyzval vyslancov pracovnej strany, aby sa osvedčili, v ktorom čase žiadajú si pojednávajúce týchto predloh, či hneď ešte pred letnými prázdninami a či až v jeseni. Tiszovými listami poctení vyslanci pracovnej strany, počtom asi 136, s obratom pošty vyslovili tú žiadosť, aby predlohy o

administrácie a čo možno najostrejší boj povedú proti predlohám, ktorých cieľom je pozbavenie stolíc ich samosprávy a zabezpečenie panovania pracovnej strany. Rozhodnutie spojených stránok opozície veľmi zronilo vyslancov pracovnej strany. Viacerí z nich už aj oznámili, že sú chorí a musia ísť do kúpeľov...

Zo snemovne pracovnej strany.

V zasadnutí 18. júna niekoľko vyslancov pracovnej strany aj v trefom čítaní prijali zákonný návrh o obrane vrchností. Za tým, pokiaľ nebolo viac koho brániť, zasadnutia odročili do 30. júna.

Z cudzozemska.

Revolúcia v Albánii. Vilhelm, panovník Albánie s povstalcami uzavrel prímerie, slúbil im amnestiu, jestli vydajú ich vodcov a zložia zbraň. Po vypršaní prímeria, keď sa povstalci nepoddajú, Prenk Bib Doda tábor povstalcov napadne pri Sijaku. Z Hollandska znovu sedem dôstojníkov dorazilo do Durazza a prevzali veliteľstvo panovníkovi verných čiat.

Srbskú skupštinu rozpustia. Srbská vláda uzavrela rozpustenie skupštiny a nové volby vydržiavané majú byť s koncom júla. K tomuto rozhodnutiu srbskú vládu pohla tá okolnosť, že konflikt medzi Gréckom a Tureckom je vyrovnaný a že aj v Albánii v krátkom čase zavedený bude poriadok, bo túto záležitosť do rúk vzaly veľmoci.

BESEDNICA.

K r í ž i k .

— Otecko, otecko, kamže sa ponáhlaš tak rýchle či ani nespozoruješ svoju malú dcéricku?

Z nízkeho, takmer srúteného, ale na bielo vymazaného a slamou pokrytého domu takmer vybehol jedon bľadý mužský vysokej postavy. Tak utekal po dlhom. zasmetenom dvore, že ani nezbadal tie tri-štyri dietky, ktoré sa ihraly na tom mieste dvora, kde kedysi stála besiedka.

Ale na milé oslovenie zastal a poďíval sa do okola a keď zazrel s črepom a polienkami hrajúce sa dro bisky, pribehol k nim, takmer náružive zdvihol si jedno do náručia a vrele ho bozkával na hladké čelo a na samätové očká.

Napriek chudobným šatočkám nápadná bola báječná krása malého dievčatka. Dve čierne očká, vysoké čelo, jemný noštek, vlniace sa belavé vlásky, pre všetko toto dievčatko bolo by pristalo do bársktorého kniežacieho paláca. Lenže osud zvykol vyniesť veľmi žartovné veci. Zavše totižto zamení tie nemluvniatka, ktoré bo- ciani prinášajú na svet. Chromé, hrbaté dietky špatnej tváre zanesie do bytov veľkých pánov a krásne detičky pošle do domcov slamou pokrytých. Aj malá Anička následkom takéhoto žartu dostala sa do domu Andreja Baránskeho.

Andrej Baránsky bol chudobný notársky pomocník, ale bol pekný a švarný šuhaj, keď sa dostal do Hrabo- vého a tam už v treťom mesiaci poznal sa s Boženkou Bukových, jedinou to dcérou miestneho učiteľa. Boženka bola taká pekná deva, že sa mladý notársky pomocník čoskoro zaľúbil do nej a onedlho stal sa z nich mladý, blažený párik. O rok po sobáši na ich dome už zara-

potal bociaň a doniesel im malú Aničku. Ale po na- rodení dievčatka matka začala chorľaveť a Baránsky namiesto vyvolenia za notára ztratil aj svoj dosavadný pomocnícky úrad. Akýsi ďaleký príbuzný predošlého notára bol hladný na tento biedny chlieb a odtrhol ho Baránskemu od úst.

Chorá manželka, malé dieťa a otec bez úradu: toto je opravdivá kalvária utrpení jedného človeka. Andrej Baránsky marne behal za zamestnaním; nikde sa mu neukazoval ani len slabý lúč nádeje. Cennej- ších vecí v dome bolo čo diaľ tým menej, čo diaľ tým väčmi sa miňaly. Už takmer všetko z domu odvandro- valo ku «Červenému lišiakovi», ktorý dával na zálohy malé pôžičky... Konečne svitol ten deň, v ktorom už žiadnu cennejšiu vec nebolo možno najst na byte Ba- ránskeho.

Andrej Baránsky už dávno bol rozhorčený na ma- cošstvo osudu a neraz napadla ho strašná myšlienka samovraždy. A táto myšlienka je taká zlá, že sa čím diaľ tým väčmi zapradie do duše človeka, až konečne jedon slabý človek neni vstave veľej jej odolaf. Zmocní sa ho a zničí ho nemilosrdne, jestli totižto pevná viera v Boha a nejaká podivná náhoda nepríde mu za pomoc.

Andrej Baránsky konečne v jedon deň prišiel na tú šialenú myšlienku, že zachráni svoju chorú man- želku a svoju maličkú dcérecku, jestli si vezme život. Potom každý bude ľutovať ovdovelú trpiacu ženu a jej malú sirôtku. Takto vzbudí naproti nim milosrdenstvo spolublížnych.

Nežne bozkal svoju spiacu schudnutú ženu a vo vačku s vypožičaným revolverom rýchle sa ponáhľal zo svojho bytu, z tohoto stánku nesmiernej biedy. Vtedy ho oslovila jeho maličká dcérka, ktorá sa s kamarát- kami hrala v zadnej čiastke dvora.

— Kam ideš, otecko? — opakovalo dieťa, pone- váč na prvú otázku nedostalo odpoveď.

— Idem... len idem, — odpovedal otec takmer bez povedomia.

— Všakver ideš do sklepu!

— Áno, dieťa moje, do sklepu?

— Či vieš, že sa blížia Turíce a veľmi by som rada bol, keby si mi kúpil biele šatočky, susedovie Borka ich už aj má, — štebotalo dievčatko svojim mi- lým hláskom.

Otec položil dieťa na zem a povedal so smutnou tvárou:

— Modli sa, dieťa moje, aby si namiesto bielych šiat nemuselo nosiť čierne.

Po týchto slovách odletel ani strela. Išiel rovno do cintorína. Tam medzi hrobami chcel previesť svoj tmavý úmysel. Malý cintorín obce bolo tiché, opustené miestečko. Samé spráchnivelé drevené kríže a len tu i tam bolo možno vidieť zo žuly vytesaný pomník. Na tejto osade hrobov vyčnieval len jedon jediný mramo- rový pomník, tak jako štíhlý kostol medzi mnohými dedinskými domcami. Pri kvietim ozdobenom hrobe

Viac kilometrov dlhý blesk.

stála pekná, na modro zafarbená lavička z mäkkého dreva. Nešťastný človek od rýchlej chôdze bol taký ustatý, že takmer celkom vysilený hodil sa na lavičku.

Trochu si oddýchol, aby sa potom tým istejšie mohol pripraviť k večnému odpočinku. Nemohol za to; rozžialil sa. Začal ronit ťažké slzy zo svojich vpadnutých očí. Srdce sa mu stískalo, keď pomyslel na tých, ktorých tu chce nechať. Áno, tu ich musí nechať, aby im pomohol!

Keď chcel siahnuť do vrecku, aby vytiahol pištoľ, akýsi studený predmet dostal sa mu do ruky na lavičke. Predmet vzal do ruky a obzrel ho. Nechcel veriť svojím očiam. Bol to blyšiaci sa zlatý krížik, sväté Umučenie, vykladané brilliantovými a diamantovými kamienkami. Bol to veľmi cenný klenot. Otcu-materi bol hodný dvetisíc korún. Tento krížik by ho a jeho rodinu odrazu zachránil od biedy. Nie, za takúto cenu on nechce byť zachránený... Hanbil sa samého seba, keďby si privlastnil cudzí majetok. Radšej smrť, ako nestatočnosť.

Tento cenný krížik môže prislúchať len tomu, kto každodenne chodí sa modliť ku tomuto hrobu za večné spasenie svojho mrtvého, ktorý spočíva tu pod týmto mramorovým pomníkom. V tomto kvetnatom hrobe spočíva mladá manželka statkára Štefana Breznického. On chodí každodenne navštíviť hrob svojej manželky.

Dlho obzeral Baránsky tento cenný klenot, konečne

sa však rozhodol, že vyhladá statkára a zanesie mu drahými kamienkami vykladaný ztratený krížik. Toľko je dlhý svojmu svedomiu. Bude statočným nálezcom prv, než by našiel svoj odpočinok.

Jako sa rozhodol, tak aj urobil. Za myšlienkou nasledoval skutok. Zemského pána nepoznal. Štefan Breznický len pred krátkym časom prišiel bývať do ich dediny. Vtedy keď mrtvolu svojej manželky doviezol do svojho rodiska.

Baránsky rovno išiel do kaštieľa. Ako vstúpil do skvostne zariadenej izby, zemepán Breznický zvedave pozrel na neho.

— Neráčte mať za zle, že som bol taký smelý, ale som naozaj bol prinútený ku tomu. Doniesol som vám jedon predmet, ktorý ste ztratili, — riekol takmer zajakajúc sa Baránsky vo svojom obšúchanom obleku.

— Ztratený predmet? — riekol statkár zvedave.

— Či vám, veľkomožný pane, či vám nič nechýbi?

— S mojím vedomím nie.

— Tu hľa, pane, tu je ten ztratený predmet, — riekol úbohý Baránsky bez všetkého ďalšieho šírenia reči a vytiahol do ručníka zakrútený klenot a odovzdal ho Štefanovi Breznickému.

Zemský pán zbledol na smrť a siahol po svojej zlatej retiazke na hodinkách. Len teraz videl, že vzácny krížik skutočne bol ztratený.

Modlitba malého dieťaťa.

— Kde ste ho našli?

— V cintorine pred hrobom vašej manželky.

— Včera som bol tam posledný raz a vtedy sa mi mohol odtrhnúť s retiazky tento krížik. Ďakujem, pane, ďakujem veľmi. Ani predstaviť si neviete, že jakú radosť ste mi spôsobili s týmto najdeným predmetom. Bola to pamiatka mojej nebohej ženy po jej matke a až do poslednej hodiny svojho života nosila ho na hrdle. Krížik je veľmi vzácna relikvia pre mňa.

— Teším sa srdečne, že som ho našiel. Teraz, keď som skončil svoju povinnosť, idem, aby som skončil druhú povinnosť, — riekol Baránsky dvojsmyselne a chcel odísť.

— Kam idete tak chytro? Veď som vám vlastne ešte ani nezaďakoval za vašu dobrotu. Či viete, že je tento klenot hodný viac tisíc korún?...

— Nebol som zvedavý na to.

— Či ste vy odtiaľto?

— Tu som bol pomocným notárom.

— Ako sa voláte?

— Andrej Baránsky.

— Máte familiu?

— Mám ženu a jednu mladú dcérku.

Štefan Breznický obzrel si bledého, obsúchaného človeka s vpadnutými očami. Videl, že je chudák v biede postavený.

— Rád by som sa vám niečím odmeniť, že ste mi doniesli moj ztratený, vzácny krížik, pamiatku po mojej drahej manželke. Nechcem vám dať peniaze, — riekol statkár rýchle, keď videl, že Baránsky spravil ohradzujúci sa posunok. — Rád by som vám byť niečím na pomoci. Hovorte úprimne, jako keďby ste sa shovárali so svojim bratom. No, von s ním, celkom smelo!

Andrejovi Baránskemu oči zalialy slzy.

— Vy ste akiste veľmi nešťastný človek. Sadnite si a rozpovedzte mi svoj život. Ja som smutný človek a preto veľmi rád mám smutné historiky.

Baránsky poslušol a sadol si a potom rozpovedal tú každodennú históriu, ktorá ničí život, zlomí srdcia chudobných ľudí.

— Najprv vašu manželku postavíme na nohy, — riekol Breznický, keď vypočul kalváriu utrpení Baránskeho, — potom vy vstúpíte u mňa do úradu. Mám mnoho, veľmi mnoho roboty okolo svojho gazdovstva. Potrebujem jedného múdreho a statočného človeka, ktorý mi bude pomáhať. Počnúc od zajtra ste mojím úradníkom.

S ťažkou hlavou, ale s ľahkým srdcom opustil Andrej Baránsky panský byt statkára Breznického.

Na jeho zanedbanom dvore, ešte aj vtedy tam sa hralo jeho malé dievčatko. Keď ho zazrelo, s radosťou mu bežalo naproti.

— Doniesol si, otecko, nesieš mi biele šatočky?

— Teraz ich šijú, dieťaťko moje drahé. Ale veru len veľmi málo chybovalo, že si nedostala čierne namiesto bielych. Jedon krížik s obrazom Vykupiteľa vykúpil nás všetkých od toho veľkého smútku.

CHYRNIK.

Jeho Eminencia kardinál kniežaprimas Uhorska dr. Ján Csernoch minule cez jeden týždeň zdržoval sa v Bajesi a obhliadol gazdovstvo, stavania tohoto rozsiahleho arcibiskupského panstva. — V nedeľu 21. júna v sídelnej bazilike ostrihomskej vysvätil za kňazov bohoslovcov ostrihomskeho arcibiskupstva a 22. júna ku pobytii niekoľko dní trvajúcemu v úradných záležitostiach prišiel do hlavného mesta.

Letovanie jeho veličenstva kráľa. V sobotu, 27. júna, jeho veličenstvo kráľ k letovaniu odcestuje do Ischla, kde zdržovať sa bude do začiatku septembra.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 17. júna v meste Szikszó za veľkých slávností posvätil novú katolícku dievčenskú školu. V tohoročnom VIII. obežníku svojom cirkevnom, osvietený pán biskup uverejňuje nariadenia ministerstva výučby o požiadavkách pri budovaní a zariadení škôl a spolu aj dovoľenie tohože ministra, že v ľudových školách náboženstvo vyučovať možno aj v materinskej reči školákov. V tomže obežnom cirkevnom liste osvietený pán biskup vypísal aj súbeh na úprázdnenú faru Tótsóová. Dr. Anton Papp, gr. katolícky osv. pán biskup munkáčsky, v sprievode kanonika Petra Gebé minule navštívil osv. pána biskupa košického. Spolok katolíckych úradníčiek a ženských obchodníčiek 13. júna vydržoval rok zakľučujúce shromaždenie, ktorému predsedal kanonik a mestský farár Ludvik Konrady a v ktorom predostrená bola zpráva o ročnom účinkovaní spolku. Dievčenský internát mníšiek Ursuliniiek na budúci školský rok je už pripravený. Spolok sv. Antona Paduanského behom 14. rokov svojho účinkovania 210 tisíc kor. sossbieral pre chudobných a medzi nimi rozdelil 400 tisíc kusov chlebov. Kruh sv. Imricha tunajších juristov 15. júna zariadil letnú zahradnú zábavu, na ktorej prítomný bol aj osvietený pán biskup. Albert Martoncsik, professor a kňaz praemonštratských kňazov s povolením svojho praeláta, pre jedného chudobného žiaka složil základinu 2000 korún. Jozef Géza Fekete, kňaz košického biskupstva, ako člen ústavu Augustinea doktorát složil na universite viedeňskej. Ako kapláni prelození sú: Jozef Vörös z Tállya do Hernádnémeti a Martin Ondrás z Hernádnémeti do Zemplénaváralja. Krestanskému sociálnemu spolku podpory udelili: Jozef Malicsky, farár z Erdóbanye, 3 k. a dr. Eduard Absolon, farár z Oszikó 2 k. — *Vilmányi*: Ján Kelemen, r. k. učiteľ, 14. júna odbavoval jubileum svojho 30-ročného blahonosného účinkovania, z ktorej príležitosti blahoželania vyslovili mu: v mene duchovenstva Martin Csillag, farár z Hejeze, a v mene učiteľov Anton Garay.

Z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup spišský, skut. vnút. tajný radca dr. Alexander Párvy, pre relovských pohorelcov poslal 300 korún. — Novovysvätený kňaz Jozef Michna 5. júla drží svoje primicie v svojom rodisku: v spišskom Richvalde.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Duchovenstvo šárišskej stolice shromaždilo sa tu 15 júna cieľom oslavovania za pápežského praeláta vymenovaného praepošta a mestského farára Adalberta Zaborovszkého. Oslávenému v mene duchovenstva blahoželania vyslovili: Eduard Soltész, vicedekan a farár z Pécsujfalu a Ján Kurimszky, radca biskupskej svätej stolice, vicedekan a farár zo Szinye. Tunajší katolícky kruh Rákócziho 14. júna vydržoval riadne ročné shromaždenie, ktorému predsedali: pápežský praelát, praepost, mestský farár Adalbert Zaborovszky a Matias Uhlárik, predseda kráľovského súdu. Dr. Mikuláš Rusznák, professor tunajších gr.-katolíckych bohoslovcov, vyvolený je za čestného doktora budapeštianskej university. Ludvik Boitnik, žiak IV. triedy gymnaziálnej, pri kúpaní z nepozornosti utopil sa v rieke Tárca. Pre ústav tunajších slepých ako podporu sossbierali: Teodor Vladimírszky, grécko-katolícky farár, 68 k. 4 h. a ev. elementárna a občianska dievčenská škola 35 korún. — *Szemelnye:* Na tunajšiu uprázdnenú stanicu organistu-učiteľa, osvietený p. biskup košický vymenoval Franca Vozárika.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky?

Daniel Keményfy, radca sv. stolice ostrihomskej za 18 rokov svojho ostrihomskeho účinkovania na podporu chudobných praeparandistov obetoval viac než 10.000 korún. — Rábsky kanonik dr. Anton Balits na kostol budapeštianskeho Anjelovho pola dal 500 korún.

Chýry zo Spiša. Poprádsko-kézmarská železničná účastinná spoločnosť vlani mala príjmov 235.907 kor., výdavkov ale 185.091 korún, čistého dôchodku teda 50.816 kor.; účastinári dostali po 5 percentov Správa spoločnosti tvrdí, že na spojenie železníc poprádskej doliny a na vystavenie podolinsko-orlovského železničného spojenia, pre stále neprajné peňažné pomery predbežne niet výhľadu. Je to veru smutné, bo podolinsko-orlovská železnica je hospodárskou životnou otázkou toho vidieku. — Richwaldská organizácia Kat. Ludovej Jednoty 14. júna vydržovala svoju tohoročnú desiatu porado. Údovia s najväčším rozhorčením ohrozovali sa proti bezbožnému smeru slobodomurárskych učiteľov a strany radikálnej. — Zkazonosný alkohol aj v Novej Vsi vyžiadal jednu obeť. Opilý Jozef Kartsár na krštení v jeho dome odbavovanom svojho švagra, stoličného pohrabáča Martina Bendsalu, so sklenkou tak mocne udrel po hlave, že nešťastník so smrťou zápasí v levočskej nemocnici. — Žiaci Solnokskej občianskej školy na výlete boli v Tatrách. V tarpatakskej doline medzi kameňami našli zmiju (viperu). Mysliac, že je to jašterka, začali sa s ňou bavíť. Medzi bavením jedovatý had poštípil troch žiakov. Ťažko ranených chlapcov odviezli do spišsko-sobotskej nemocnice. — V Smokovciach do minulého týždňa bolo 1077 a v Tátraszép-laku 787 kúpeľných hostí. Gánovské kúpele odkúpila Katolícka Ludová Banka a spravuje ich domáce.

Bulharský kráľ na processii Tela Božieho. V malej gemerskej obci Muráňalja nezapomenuteľnou učinilo tohoročnú slávnosť Tela Božieho, že tak na sv. omši,

ako aj na processii prítomný bol i bulharský kráľ v rovnošate honvédskeho husárskeho plukovníka so všetkými rádovými odznakmi, pri oltároch postavených na zaprášenom a blatnatom priestore malej dedinky kľačal na holej zemi pred prev. Sviatosťou Oltárnou. Muráňsky ľud aj doteraz choval sa veľkou úctou a láskou k bulharskému kráľovi, teraz je ale už zamilovaný do neho. Však videl, že aj kráľ padá do prachu pred Kráľom kráľov. Vierovyznanie kráľa až k slzám dojalo dobrý ľud a potvrdilo v jeho viere.

Katastrófa v povetrí. Vetroplavecké oddelenie uhorsko-rakúskej armády 20. júna stihlo také nešťastie, aké sa ešte nikdy nestalo. Neďaleko fischamenského cvičebnišťa medzi Schwadorfom a Kleinschwechatom vo výške asi 200 metrov jeden vojenský lietací stroj srazil sa s vojenskou vzducholôďou «Körting». Lietadlo s dvoma letúňmi spadlo na zem a vzducholôď, v lodke ktorej sedeli siedmi vojenski letúni, v okamžení srážky vybuchla, zapálila sa a tiež spadla na zem. Všetci deviaty ľudia zomreli. Dôstojníci, ktorí na automobile dobehli na miesto nešťastia, našli už len na uhoľ zhorené a strašne dolámané mrtvoly.

Dvesto baníkov v horiacej bani. V bani pri Hilberesti v Kanade následkom výbuchu povstal oheň, baňa sa srútila a asi dvesto baníkov ostalo osihotené od vonkajšieho sveta. Asi dvesto baníkom oheň zasekol východ, ostatných 400 baníkov sa zachránilo. Ponevác na tamojšom baňskom okolí pracuje i mnoho ľudí z Uhorska, nemožno vedieť, či katastrofe nepadli v obeť i naši krajani.

Urlaubovanie vojakov na čas žatvy. Čaty spoločnej armády a honvédstva teraz dostaly nariadenie ministerstva vojny a honvédskeho ministra znejúce o urlaubovaní vojakov na čas tohoročnej žatvy. V smysle nariadenia každý vojak, ktorý sa zaoberá s roľníctvom, od 27. júna do 8. augusta môže dostať 21 dní urlaubu na dva razy. V smysle nariadenia tí mašinisti a vojaci iného zamestnania, ktorí sú potrební pri žatve, tiež môžu dostať urlaub.

Udrel hrom. Z Turč. Sv. Martina pišu, že ponad stolicu turčiansku 12. júna pretiahla strašná búrka a viacrás udrel hrom. Jedon hrom udrel do pobočného stavania turč. sv. martinského mlynára Jozefa Štancela Budova zhorela do knotu.

Na lietadle sa oholil. Hrdinom najnovšej vetroplaveckej produkcie je pilóta Konsel, ktorý z aspernskeho cvičebnišťa na lietadle vyletel do výšky 1000 metrov a tam, medzi vlniacimi sa oblakmi — sa oholil. Kým sa holil, zatiaľ kormidlo stroja riadil nohami, medzičím opísal utešené kruhy s lietadlom. Celá produkcia trvala za 21 minút a keď vetroplavec slietol na zem, ponevác išlo o stávkku, komissia konštatovala, že je pilóta tak hladko oholený, ako keby bol býval u najprednejšieho holiča.

Lúpežná vražda. Z Lučenca (st. novohradská) sdeľujú, že kondáša Ondreja Hrivňáka 16. júna našli na hradskej zavraždeného. Hrdlo mal prerezané britvou.

Ustálili, že Hrivnák v noci pešo išiel z Nagydarócu domov do Pincinej. Mal pri sebe 300 korún hotových peňazí, ktoré mu ukradli. V záležitosti zavedené je vyšetrovanie a žandári zatkli všetkých túlavých cigánov, ktorých našli na okolí Lučenca. V hore pri Nagydaróci medzi žandarmi a cigánmi došlo ku srážke tak, že sa cigáni poschovávali a zo skrýš skalami privítali žandárov, z ktorých dvoch i poranili. Po krátkom boji celá cigánska banda bola v žandárskych rukách. Cigánska familia Kókényovcov, proti ktorej je najväčšie podozrenie, z okolia zmizla.

Búrka. Ponad detviarsky chotár v stolici zvolenkej 17. júna pretiahla strašná búrka. Na laze Kostolná hrom zabil 21-ročného gazdovského syna Jozefa Purdeka, ktorý v blízkosti domu už pohrabané seno s matkou ukladal do petrencov. Matke mimo zľaknutia nestalo sa nič.

Pozvanie. — **Budapeštianskeho Katolíckeho Delníckeho Kruhu** mládež v nedeľu dňa 28. júna r. 1914. vo veľkom hostinci p. Jozefa Horvátha (VIII., Gólya-ul. 38.) riadi letnú ružovú tanečnú zábavu, spojenú so svetovou poštou a hrou na kolkárni, na ktorú všetkých známych aj s ich ctenými rodinami týmto uctive povoláva mládež kruhu. — Začiatok o 6. hodine večer. — Vstupné za osobu: v predpredaji 80 hal., pri pokladnici 1 korunu. — Vstupenky možno dostať v miestnosti Kruhu (VIII. Mária Terézia-tér 16.) a u gazdu Jána Krajčí. — Všetkých bratov a sestry slovenské prosíme, aby čo možno v najväčšom počte súčasťnili sa na našej zábave.

II. Uhorská krajinská púť na milostné miesto Lourdes za protektorátu osvietených pánov biskupov grófa Mailáth, grófa Zichy, Fischer-Colbrie a pri vedení väčšieho výboru duchovných, 24. júla bežiaceho roku pohne sa cez mesta Padua—Rím—Lourdes—Paríž a Einsiedeln; trvať bude 20 dní, pri čom cestovné trovy obnášajú II. trieda 480 a III. trieda 295 korún. Ohľadom na posiaľ objavenú veľkú zaujatost o túto púť, prihlasy ku nej zaklučujú sa s 1. dňom mesiaca júla. Programy v maďarskej, nemckeej a slovenskej reči zainteresovaným ochotne pošle Alexander Gaibl, pápežský praelát, opát-kanonik, Pozsony, Káptalan-u. 3.

O hrdinných skutkoch ktoré matky vykonávajú, keď ich dieťaťu nebezpečie hrozí, počujeme často. Veď je dieťa v mnohých pádoch matke milejšie, ako jej vlastný život a preto môžeme pochopiť aj jej žalost nad slabým, bledým, neduživým dieťaťom, ktoré zaostane vo vyvine a nemá chuti k jedlu. Takú matku by mali naši čitatelia vždy upozorniť na Fellerov pravý štukový pečenkový tuk a na zagoriarsky prsný sirup proti kašlu. Deti a aj odrastlí tiež užívajú radi tieto výrobky. Fellerov štukový pečenkový tuk je bez chuti a zápachu, tedy nechutná neprijemne, ako iné pečenkové tuky, pôsobí chytré zotavenie, sosilnenie, pribývanie na váhe a dobrú chuť k jedlu a je pre skrofulosné, slabé chudokrevné deti, ba aj pre odrastlé nevyhnutne potrebným

posilňujúcim prostriedkom. Pridávajúcimi matkám poskytuje hojne mlieka a nové sily. Pri kašlu zachrípnutiu, boleniu prs, pichaniu v pleciach, pri ťažkosťach dýchania a hrdlových neduhoch má sa užívať hlieny rozpúšťajúci, bolesti utišujúci príjemne chutnajúci pravý zagoriarsky prsný sirup proti kašlu, ktorý dobre účinkuje na pľúca a vôbec na dýchacie orgány, celé telo zmocňuje, utuňuje a zlepšuje všeobecný zdravotný stav z týchto lekarmi odporučených výrobkov zasiela lekárnik E. V. Feller, Stubica Kostolná-ul. č. 18. (Záhrebská stolica) 2 sklenice franko za 5 kor. a v objednávke označte, ktorý výrobok si prajete.

Szkacsány.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráčte prosím uverejniť tento dopis v našom milom «Kreštane».

Naša skačanská škola už sa bude stavať a s vnútorným náradím bude stáť asi 50.000 korún. Stavať ju bude jakýsi *Kurz* podujímateľ z Topolčian. Lež či ona bude katolícka, to ešte není ustálené, a síce pre ľahostajnosť a nedbanlivosť niektorých našich výborníkov. Keby sa všetci výborníci boli dostavili ku výborovému zasadnutiu 2. apríla vydržiavanému, vec už vtedy mohla byť zakončená. Naši výborníci ale, bohužiaľ, k tomu zasadnutiu sa nedostavili v takom počte, jako to zákonom žiada. Dňa 31. mája b. r. bolo ustálené, že obecný výbor v sobotu dňa 4. júla predpoludním o 9. hodine rozhodovať bude nad tým, že jaká škola bude v Skačanoch, či katolícka, či štátna a či obecná? V našej obci je 24 výborníkov, komu teda záleží na tom, aby škola bola katolícka, nielen on nech príde ku tomu zasadnutiu, lež nech sa aj o to stará, aby v tenže deň ráno o 9. hodine presne prišli ta aj iní výborníci, ktorým to na srdci leží, aby naša škola bola katolícka. Jedná sa ale nielen o to, či naša škola bude katolícka, alebo štátna, lež zvlášte to máme mať pred očami, aby obec neztratila 9000 korún podpory, ktorú len v tom páde dostane, jestli škola bude katolícka. Jestli zo 24 výborníkov polovica nebude hlasovať za katolícku školu, vtedy politická obec ztratí podporu 9000 korún. Žiadúce je k tomu, aby zo 24 výborníkov nielen väčšia polovica, teda spolu 13, lež čo možno najviacerí hlasovali na katolícku školu, aby stoličný výbor z toho videl, že medzi našimi výborníkmi málo je takých studených katolíkov, ktorí sú za nekatolícku školu a aby aj vyšší cirkevný úrad presvedčil sa tom, že obec Szkačsány aj v budúcnosti hodná je podpory. *Katolik.*

Alsószerdahely (Prešporská st.).

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Vysokoctený pán Redaktor! Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom milom Kreštane.

Je to síce dosť dlhý čas, čo s radosťou čítavam «Kreštana» a len to mi je ľúto, že z našej obce málo-

kto doň píše. Preto osmelujem sa do ruky vziať moje pero a opísať, ako my tu ožívame.

Predovšetkým spomenem, že naša obec leží v Prešporskej stolici pri Váhu. Chotár náš je rovný a veľmi úrodný. Obyvatelia sú nábožní kresťania a pracovití roľníci ľudia. Pospolitý ľud u nás vôbec má hlboko do srdca vštepenú nábožnosť, bohabojnosť, jedným slovom vieru Krista Pána. Toho dôkazom je i tá slávnostná pobožnosť, ktorá u nás odbavovaná bola 7. júna. V tento deň totiž dôstojný pán dekan-farár macsádsy, Ludvik Báthy, posvätil u nás sochu najsvätejšej Trojice, ktorú veľkodušne postavil dali: obecný rychtár Jozef Szerencsés a jeho manželka Veronika Sztaroba.

Posviacka začala sa po svätej omši v kostole so vzývaním Ducha Svätého. Potom sme s processiou vyšli ku soche najsvätejšej Trojice, kde posviacku slávnostne previedol dôstojný pán dekan, ktorý za tým v krátkosti prehovoril ku shromaždenému ľudu a Všemohúceho o hojné požehnanie prosil na všetkých, čo ku postaveniu tejto sochy prispeli buď dobrým úmyslom alebo aj hmotne. Po reči dôstojného pána dekana, horlivý náš pán farár Jozef Wojtek, posvätenú sochu zápalistými slovami odobral pod cirkevnú opateru a farníkov svojich napomenul, že táto posvätená socha, ktorá vyobrazuje najsvätejšiu Trojicu, nielen že našej obci ku ozdobe slúži, lež spolu aj napomína, aby každý, či je veriaci alebo neveriaci, kedykoľvek okolo nej prejde, uctive sňal dolu klobúk, prežehnal sa a na to

myslel, že Boh Otec je jeho Stvoriteľom, Boh Syn jeho Vykupiteľom a Boh Duch svätý jeho Posvätitelom a nech nezabudne na to, že on s jeho životom a majetkom nachodí sa v rukách božích, z ktorej príčiny preto aj žiaden nech si nezakladá vo svojej sile, múdrosti, alebo v svojom majetku, ale nech pevne verí v hlboké tajemstvo najsvätejšej Trojice a prosí Boha o požehnanie. Boh totiž požehná spravodlivého človeka, a ani pokrmu, ani rúcha nebude schádzať tomu, ktorý dľa svojich síl pracuje a vo všetkom odovzdáva sa do prozreteľnosti božskej, bo «požehnaný», hovorí prorok, «je ten človek, ktorý v Boha dúfa a celú svoju dôveru v ňom skladá.»

Na konci reči svojej pán farár poďakoval sa Jozefovi Szerencsésovi a jeho manželke za tú obetavosť, ktorou túto sochu ku cti a chvále najsvätejšej Trojice postavili a keď za ich veľkodušnosť i v mene obce vyslovil im vrelé vďaky, zo srdca prial im hojného božského pežehnanja.

Po reči pána farára ľud zas s processiou navrátil sa do chrámu božieho, kde táto slávnostná pobožnosť zakončená bola s chválospevom.

Po pobožnosti mnohí z občanov na obede boli u p. rychtára, pri čom dôstojný pán dekan zdravicu vyniesol na p. Jozefa Szerencsésa a jeho manželku, na čo pán rychtár jednoduchými, lež uprimnými slovami poďakoval sa všetkým, čo dobrou radou alebo iným spôsobom na pomoci mu boli pri prevedení tohoto diela.

MOJÍM MILÁČKOM je Feller-ov

ELSA-FLUID

«Žiaden zázrak! Kedykoľvek som si prechladnutím alebo prievanom nejaký neduh pritiahol, keď ma hlava a zuby aj hrozne bolely keď ma nácha, trhanie v údoch až na nevydržanie sužovaly, Feller-ov «Elsa-fluid», môj miláčik, ešte vždy utišil bolesti. Aj v dňoch zdravia viem si oceňovať jeho nervy oživujúci, občerstvujúci účinok. Každodenné umývanie sa s ním okrášľuje kožu, posilňuje zrak a pripravuje výborný pôžitok!»

Takto a podobne osvedčujú sa všetci, ktorí na lekárske odporúčanie Feller-ov Elsa-fluid aj pri lámke, reume, pri zastaralých neduhoch, pichaní v boku, bolení chrbta a krížov atď. pravidelne upotrebovávajú. Feller-ov Elsa-fluid aj proti kašľu, zachrípnutiu, boleniu prs a hrdla, zimničnému stavu s výsledkom sa užíva.

Tento obrázok, malý a predsa mnohomluvný bez jarmočnej reklamy, len ku chráneniu sa čitateľa pred bezcennými napodobeninami fľašu s ochrannou známkou ukazujúci postačuje, lebo presvedčuje, že Elsa-fluid zadrží, čo sľubuje. Pri tom je lacný. 12 fliaš všade franko 5 korún.

Zapečenie, nechuf k jedlu, ochromenie, záha, zdutie, hémorrhoidy a tlak v žalúdku sú nemociami, ktoré sa nesmú zanedbať. 6 skatutiek Feller-ových rebarbarových «Elsa-piluliek» stojí len 4 koruny franko. Domáci lekár vďačne povie, prečo a ako treba užívať obidva výrobky. Ale musia byť pravé! Takéto zhotovuje lekárnik E. V. Feller, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská stolica.)

Pán Boh nech živí a požehná nášho p. rychtára Jozefa Szerencésa i jeho manželku Veroniku Sztaroba za tú obetu, ktorú ku cti najsvätejšej Trojici priniesli.

Stefan P—y, prítomný

Zo Spišskej Magury.

Pochválen Pán Ježiš Kristus! Ctený pán Redaktor! Ráďte prosím uverejniť tento dopis v našom milom Kresťane.

Kňazi dekanátskeho okresu starovesského pod predsedníctvom hanušovského dekana-farára Petra Kravca 8. júna držali svoje jarné zasadnutie v Lehnici. Po sv. omši odbývala sa poklona prevelebnej Sviatosti Oltárnej. Hlavným predmetom pojednávania bolo: pestovanie úcty ku sviatosti stavu manželského a jeho povinnostiam. Pojednávalo sa i o hmotnej podpore slovenských katolíckych náboženských časopisov; dekanátsky okres žiada, aby z tlačovo nedeľných obetí sodeľnú podporu dostávaly i slovenské katolícke náboženské novinky, menovite Posol B. Srdeca Ježišového, Svätý Adalbert, Svätá Rodina a Kráľovna Sv. Ruženca; žiada i to, aby novinky Svätý Adalbert podporou tlačovo nedeľných sbierok zariadených v slovenských krajoch vyvinuly sa v slovenský katolícky obrázkový misijný časopis. Na protilievový časopis «Abstinens Pap — Abstinenty kňaz» hlásili sa traja noví predplatelia. Dotyčnému farárovi oddané boly milodary pre relovských pohorelcov.

Spišský zpravodaca.

Spisy redakciou odporúčané.

V slovenských kázňach cirkevných, už od dávnejšieho času nevyšlo samostatné dielo. Jozef Havelka, majiteľ knihtlačiarne a obchodu na knihy a papier v Baňskej Bystrici (Besztercebánya) ohľadom toho chcúc zvlášte poslúžiť mladším Velebným pánom, v slovenskej reči vydal kázne, ktoré vydal pochvalne známy Velebný pán Jozef Kačka, kňaz biskupstva baňskobystrického a farár donovalský.

Táto sbierka obsahuje v sebe 150 kázni sviatočných, nedeľných a na každú príležitosť, z ktorých je 60 celkom nových, ostatné ale preložené sú rovno z francúzskej reči.

Túto sbierku kázni udobrila ostrihomská hlavná cirkevná vrchnosť pod číslom 1531/1912.

560 strán obsahujúce dielo vyšlo práve teraz. Ti Velební páni, ktorí si ho do 30. júna r. 1914. objednávajú, vo veľkom oktávovom formáte dostanú ho neviazané za 6 korún, skvostne viazané do plátna za 8 korún. Neskôršie objednané dielo možno dostať len vo vyššej cene, neviazané za 7 korún, viazané za 9 korún.

Velebné duchovenstvo prosíme s týmto tak o objednanie ako aj o láskavé účinkovanie pri rozširovaní tohoto diela.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Pozvanie.

Lénártó a okolie, kresťanský potravný a zcenujúci spolok dňa 5. júla popoludní o 4. hodine v Lénártó, v miestnostiach štátnej školy vydržiava

VI. ročné riadne valné shromaždenie,

ku ktorému s týmto úctive povoláva všetkých účastinárov.

Predmety:

1. Zahájenie skrz predsedu.
2. Predloha záverečných účtov roku 1913.
3. Udelenie absolutoriuma správe a dozornému výboru.
4. Voľba správy a dozorného výboru na tri roky.
5. Prípadné návrhy.

Váha s pozvaním cez 8 dní vystavené sú v obchodnej miestnosti.

Lénártó, 16. júna 1914.

Správa.

Hlavylámka.

Kde je rybár?

Jedine matka vie,

koľké starosti zapríčiňuje výchova nemlúvňatka, keď chybuje, alebo nadostatočný je, čo len myslieť možno, najlepší pokrom, totižto mlieko matky, Kolkokrát matka nevie si dať rady, čo má dať nemlúvňatku. Múdra matka ale neexperimentuje, lež upotrebuje najspoľahlivejší od dávna ako zvlášte dobrý osvedčený praeparát, Nestlé-ho múku pre deti a dosiahne tým najúžasnejších úspechov. Poučnú knižočku o chôve a opatere dietok ako aj Nestlé-ho múky jednu dávku na prábu zdarma posielala firma Heinrich Nestlé, Viedeň, I., Biberstrasse 26 D.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 24. júna.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	28.30—28.70
» stolnobelohradská,	«	27.65—28.75
» peštianska,	«	27.75—28.80
Pšenica banátska	«	27.45—28.70
Raž prvotriedna	«	21.40—21.85
« druhotriedna	«	20.50—20.80
Jačmeň prvotriedny	«	15.45—16.00
Ovos prvotriedny	»	16.10—16.90
« druhotriedny	«	15.70—16.00
Kukurica	«	13.60—13.80
Otruby drobné	«	10.70—11.10
« hrubé	«	11.10—11.40
Datelinové semä červená datelina	«	185.00—200.00
« lucerna	«	120.00—170.00

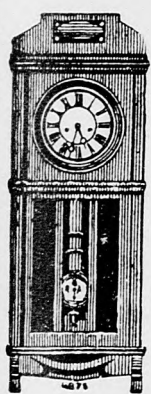
Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	22.80	22.50	21.80	21.50	20.70	20.20	19.80
č.	7	7½	8				
K.	19.20	17.80	7.80				

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Hrach lúpaný	kor.	42.00—51.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	31.00—36.00
Rasca (kmín)	«	78.00—81.00
Fazula strakavá	«	20.00—20.50
Fazula veľká biela	«	19.50—20.50
Šošovica čistá	«	30.00—76.00
Zemiaky (hornouhorské) ruzové	«	4.70—4.90
« « žlté	«	5.70—5.90
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	4.20—4.30

30 hodín chodiace pendlové hodiny na stenu.

4875 číslo vo fajnej, modernej, orechového dreva kasni 65 cm. výšky, so strojom celé hodiny bijúcim, s rezaným sklom. Pred zásielkou správne preskumané.

Ozdoba každej izby.

Gena 15 korún.

Môže sa objednať dobierkou dopisničke. Vývozný dom hodín:

HANNS KONRÁD

budapeštianska osada veľkého tovaru

Budapest, 41/280., Rákóczi-ut 24. N. K.

Hlavný cenník s 5000 vyobrazeniami na žiadosť zdarma.

22

Šijaci stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.

Telefon József 33—72.

Oznamy prijíma

administracia

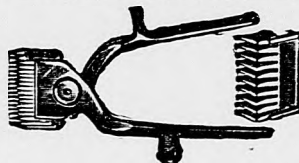
„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Opravdový holičský stroj

k strihaniu vlasov

s pevnou strunou, pôvodný solingenský fabrikát k regulovaniu na 3, 7 a 10 mm. výšky s dvomi hrebenkami a s nahradnou strunou. — Cena I. čísla 5 K. II. čísla 5.50 K. Ku stroju II. čísla zdarma dám Solingen britvu k samoholeniu, Objednaná prima (8)

jestli objednávania ku mne pošle spolu s týmto ohlasom. Objednaná prima (8)

Hanns Konrád

veľkého tovaru obchod

Budapest, 41/280., Rákóczi-ut 24. N. K.

Obrázkový hlavný cenník s 5000 vyobrazením zdarma.

Zriedkavá príležitosť k zadováženiu si pekného majetku.

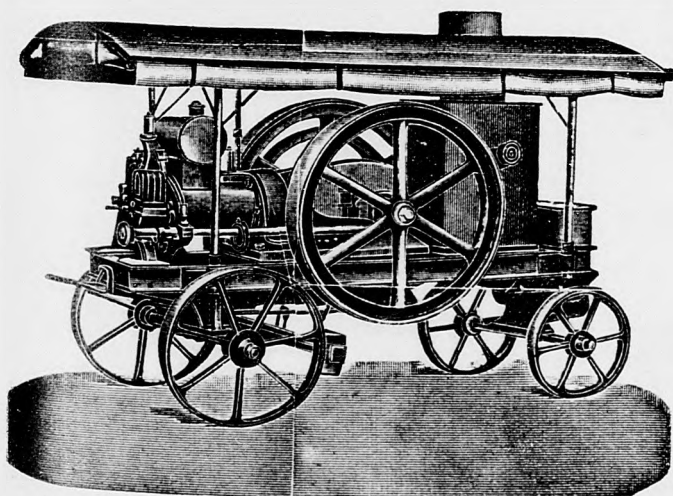
Ako sa dozvedáme v satmárskej stolici v sídelnom meste okresu, v obci so železničnou stanicou, parcelovaný bude 600 uhorských jochov obnášajúci pri hradskej na rovine ležiaci majetok dobrej pod žito hodiacej sa úrodnej pôdy. Predáva sa v akokoľvek veľkosti počnúc od 5 jochov za lacnú cenu s úrodou a prípadne aj so stavaniami a za veľmi ľahkých podmienok platenia. Kto chce prispieť k polepseniu svojho osudu alebo rodine svojej zabezpečiť oľce istú budúcnosť, s obšírnejšie vysvetlenie nech hneď píše panu Arturovi Weisz správcovi sporiteľne do Györszentmartona.

Poprád-Felkanská Sparkassa v Popráde.

Základný kapitál	540.000 K
Rezervný základ	80.000 K
Vklady	3.000.000 K

Prijíma vklady, dáva od nich

čisté 4½%-ové interessy

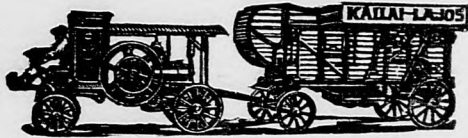
Stroje pre hospodárstvo

parné, benzínové, motory, pluhy, sejačky, mláťačky, fukáry atď. dodá vám najlepšie a najdokonalejšie za miernu cenu, našská kresťanská firma:

F. Haša

továreň strojov hospodárskych k. sp.

Trnava (Nagyszombat)

Známo je vôbec

že len

Ludvika Kállai-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke líruje najchýrnejšie motor-mlátiace stroje. Po celej krajine poctvalne známych najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabríku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Svietiaci kríž!

Keď pred 600 rokami rímsky cisár Konštantín Veľký v rozhodnej veľkej bitke porazil pohanstvo a následkom toho po 300 ročnom mučeníctve a ullačení zvíťazilo kresťanstvo, pred rozhodnou bitkou zjavil sa mu na oblohe skvelý kríž s nápisom: „V tomto znaku zvíťazíš!“ Nový vynález možným čini, že v byde každého veriaceho kresťana svietiť môže kríž a na ňom skveľ sa sväté telo Spasiteľa. Sväté telo Spasiteľa vyhotovené z metalu a vo dne je kostovej farvy, kríž je obťahnutý čiernym lesklým lakkom. Cena so zaobalením a s truhlicou, 34 centm. vysokého kríža 4.50 K; 50 cm. vysokého kríža 6.— kor. S poštovou dobierekou k objednaní u vynálezca

Alexander Takács

Budapest, VII., Rákóczi-ut 24—26. sz.

Po celom svete platný patent. 28

Najlepšia kosa na svete je ručená oceľová KOSA KONRADA.

Každý kus vyniká znamenitým rezom, pružnosťou, jasťou čistej ocele. Zodpovedá sa za každý kus. Nič sa nestavá na kocku. Čo nezodpovie, nazpät sa prijme. V r. 1913. ani 1 kus sa ne-

vrátil. Všetky kosy boli podarené; mnoho poďakovaní sme dostali. Stane-li sa objednanie s týmto oznamom, priloží sa ku každej kose patent. karika a kľúč zdarma. Pri objednaní 10 kusov 1 kosa zdarma. Pri 25 kusoch 1 nikl. Roskopf-hodinky, za ktoré sa ručí 3 roky. — Aj sberatelia to dostanú. — Cena ručenej kosy je nasledujúca:

70	75	80	85	90	95	100	105	110	cm.
2.—	2.10	2.20	2.30	2.40	2.50	2.60	3.—	3.20	kor.

Osa 25, 35, 40 hal. — Kladívko a nákovka 1 K 70 hal. — Čistá oceľ. môže sa objednať s dobierekou u HANNS KONRADA na sklade budapeštianskom. Budapest, 41—280., Rákóczi-út 24. N. K. Hlavný cenník s 5000 vzorkami zdarma. (3)

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Metove postele.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perin aa'eblo 1 zpodná perina 130 cm. dlhá 118 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shtotovujeme vo veľkosti dla vole. Trojdilovú srtstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierekou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsej, Lobes 134. pri Pilsen (Čechy).**

Najlepší český prameň k objednaní.

Lacné perie na postel

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima pelbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele ľanové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové postele z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 80 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podblavky 8 K, 8 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 18 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 118 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierekou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Sklad: Budapest, IV. Ferenc József-rakpart 21.

Na predaj.

V obci Viszocsány, v bányvskom okrese slúžnovskom ležiaci môj majetok, pozostávajúci z 380 uhorských jochov úrodnej zeme, asi z 30 uh. jochov lúk a pasienkov, zo 100 uh. jochov hory predávam zo slobodnej ruky, v celosti alebo v čiastočných podieloch viacerým rodinám. Majetok možno prevziať po schránení tohoročnej úrody. Ďalšie vysvetlenie podáva majiteľ. Sprostredkovatelia sa odmieňajú. **Dr. Aladár Petrikovits, Nagytapolcsány.**

Veľká haňa

pre mladých ľudí, keď nevedia poriadne listu napsať. Kto teda naučí sa chce listy písať, nech si kúpi knihu: **Slovenský listár.** Obsahuje listy všeobecné, obchodné atď. Cena s poštou K 1.10. Vo väzbe K 1.70. Rozposiela **Julius Kustra,** knižkupec v Košiciach.

„TOKIO“

KYNOŽENIE OTLAKOV

so zázračným úspechom dávka 60 halierov. Dorába **Anton Tömöry, Cegléd.** K dostaniu v každej lepšej lekárni. Istotné vyliečenie.

Ladislav Germán

ústav umeleckých kostolných tovarov, VIEDĚŇ VII., Mariahilferstrasse 96.

Jediný chýrny obvod uhorský vo Viedni.

Ku zariadeniu kostolov a káplníek v bohatom výbere a pri najvýhodnejších cenách odporúčam nasledujúce predmety: omšové rúcha, pluviale, ornáty baldachýny, zástavy, um. čipky hodobné látky, kalichy zvláštného dórubu, ciboria, monštrancie, lampy večného svetla, svietniky, kadidlá, atď. Sochy svätých, obrazy krížovej cesty. — Jedným slovom všetky predmety k zariadeniu kostolov. — Uznaná spoľahlivosť. Presná a solidná výsluha.

Najnovší obrázkový cenník, na žiadosť rozpočet a hotová zásielka vzoriek.

Umelecký ústav kostolného zariadenia.

Vlastné dóruby! **Karol Prinner,** majiteľ knieža-primaciálnych dvor. zasielajúcich obvodov: Brix a Anders, Zambach a Müller Budapest IV., Váci-u. 61. Viedeň IX., Maximilianplatz 3. Umelecký ústav kostolného zariadenia: Omšové rúcha, pluviale, baldachýny, úplné ornáty, kostolná bielezen, alby, kamže, atď. Strieborný tovar kostolného náradia v jednoduchom a v najskvostnejšom vyhotovení, svietniky, kalichy, ciboria, pastorále, kríže, kadidlá. Kostolné a spolkové zástavy, čipky a vyšivania umeleckého vystrojenia.

Vyborné šijáce stroje,

tak tiež bycikle a gramofóny vo veľmi ľavých cenách na sklade má

JOZEF HABAN

Budapest, VII., Almássy-tér 14.

Pýtojte si veľký obrázkový cenník zdarma.

Žalúdkové kvapky „Jágerská voda“

Nevyhnutelne potrebný domáci prostriedok proti nasledujúcim neuhom: **Nachuť k jedeniu, žalúdkové krče, závrat.**

Upozorňujeme na pôvodnú svetlú fľašku, opatrenú s oloveným zátvorom s **granátovým jablkom.**

napinanie k dáveniu, zimnica, vetrové krče, rheuma, pakostnica a hlavybôf.

Malá fľaška 50 h., stredná fľaška K 1.50, veľká f. K 3.— 12 malých fľašiek K 5.— 12 stredných fľašiek K 15.— 12 veľkých fľašiek K 28.— 6 veľkých f. K 15.—

Ako 8 korunová menšiu zásielku nemožno odoslať.

K objednaníu v lekární **Milosrdných** Eger (stol. Heves).

Ako 8 korunová menšiu zásielku nemožno odoslať.